

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет філології
Кафедра світової літератури та порівняльного літературознавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВО В СТРУКТУРІ ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧОЇ
КОМПАРАТИВІСТИКИ

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма **«Польська мова і література, англійська мова, переклад»**

Спеціальність **В11 Філологія**

Спеціалізація (за наявності) **В11.033 Слов'янські мови та література**
(переклад включно), перша - польська

Галузь знань **В Культура, мистецтво та гуманітарні науки**

Затверджено на засіданні кафедри
протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Перекладознавство в структурі літературознавчої компаративістики
Викладач (-і)	к.ф.н., доц. Тереховська Олена Володимирівна
Контактний телефон викладача	(0342) 59-61-44
E-mail викладача	olena.terekhovska@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очна
Обсяг дисципліни	Кредити ЄКТС – 3 (90 год.)
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	Обговорення індивідуально вибраних студентом питань з тематики лекційного курсу та самостійної роботи. Консультації проводяться щосереди з 15.05 по 16.25. Можливі консультації у день проведення лекцій чи практичних занять, а також через онлайн ресурси за попередньою домовленістю.
2. Анотація до курсу	
Перекладознавство в структурі літературознавчої компаративістики входить до блоку дисциплін вільного вибору студента. Ця навчальна дисципліна передбачає вивчення специфіки художнього перекладу як галузі літературної компаративістики в контексті її методологічної парадигми, розкриває роль перекладної літератури у становленні європейської та вітчизняної літератури і освіти, аналізує перекладацькі здобутки української літератури XIX-XX ст. У зв'язку з тим, що теорія художнього перекладу формується на межі двох наукових галузей – перекладознавства як результату компетентної діяльності перекладача і літературної компаративістики, де літературний текст виступає предметом міжлітературної комунікації, увагу сфокусовано на перекладознавчих аспектах літературної компаративістики.	
3. Мета та цілі курсу	
з'ясувати специфіку художнього перекладу як засобу відтворення іншою мовою продукту творчої діяльності представника певної національної літератури, розкрити роль художнього перекладу в системі порівняльного літературознавства з його розумінням як засобу міжкультурної комунікації, форми взаємодії та взаємозбагачення національних літератур і культур. Вивчити провідні методи порівняльного літературознавства (історико-літературні, герменевтичні, рецептивні), які орієнтовані на вивчення авторського замислу, історико-літературного контексту епохи, формальних особливостей тексту й читацьких рецепцій.	
4. Результати навчання (компетентності)	
Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, літературознавчої славістики, фольклористики, перекладу) у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог. Загальні компетентності: ЗК 2 Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК 3 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.	

ЗК 4 Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
 ЗК 5 Здатність працювати в команді та автономно.
 ЗК 7 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
 ЗК 12 Здатність генерувати нові ідеї (креативність)

Фахові компетентності:

ФК 2 Здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства.
 ФК 3 Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.
 ФК 6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.
 ФК 9. Здатність ефективно й компетентно брати участь у різних формах наукової комунікації.
 ФК 11. Здатність застосовувати інноваційні технології навчання польської мови та літератури, англійської мови, перекладу у професійній діяльності.

Програмні результати навчання:

ПРН 2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною (польською та англійською) мовами.
 ПРН 3. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.
 ПРН 6. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.
 ПРН 8. Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення літературознавства.
 ПРН 10. Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів.
 ПРН 12. Дотримуватися правил академічної доброчесності.
 ПРН 15. Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.
 ПРН 19. Мати навички міжмовної комунікації в контексті інтернаціоналізації освітньо-наукового простору. Володіти та ефективно застосовувати перекладацькі стратегії й тактики для здійснення ефективної професійної діяльності.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
лекції		12	
семінарські заняття / <u>практичні</u> / лабораторні		18	
самостійна робота		60	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс	Нормативний / вибірковий
3	B11 Філологія	2	вибірковий

Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Перекладознавство як філологічна галузь. Предмет, мета і завдання перекладознавства. Зв'язок з іншими дисциплінами філологічної галузі. Українське перекладознавство в персоналіях: хронологічний аспект.	Лекція/дискусія	3, 7, 9, 12, 13, 15, 21.	4		Протягом семестру
Тема 2. Літературознавча компаративістика: предмет, мета і завдання. Компаративістика й історія світової літератури, їхній взаємозв'язок і взаємодія. Історія	Лекція/дискусія	2, 4, 5, 6, 16, 19, 20.	2		Протягом семестру

літературної компаративістики, основні закономірності її розвитку. Літературна компаративістика на сучасному етапі, нові парадигми й інтенції.					
Тема 1. Перекладознавство як наукова філологічна галузь. Історія українського перекладознавства.	Практичне заняття/дискусія	3, 7, 9, 12, 13, 15, 21.	2 Підготовка доповідей	5	Протягом семестру
Тема 2. Українське порівняльне літературознавство: історія і сучасний стан.	Практичне заняття/дискусія	2, 4, 5, 6, 16, 19, 20.	2 Опрацювання наукових статей	5	Протягом семестру
Тема 3. Методологічна парадигма літературної компаративістики. Методи	Лекція/дискусія	2, 4, 5, 6, 16, 19, 20.	2		Протягом семестру

історико-літературного аналізу тексту. Методи герменевтичного аналізу. Читач у процесі літературної комунікації.					
Тема 3. Основні типи і форми літературних взаємин. Генетико-контактні зв'язки і типологічні спільності у розвитку літератури. «Вічні» образи, мотиви, сюжети як предмет порівняльного літературознавства.	Практичне заняття/дискусія	2, 4, 5, 6, 16, 19, 20.	2	5	Протягом семестру
Тема 4. Художній переклад як галузь літературної компаративістики. Поняття «міжлітера-	Лекція/дискусія	3, 7, 9, 12, 13, 15, 21.	4		Протягом семестру

турної взаємодії» у літературній компаративістиці. Художній переклад у системі міжлітературних зв'язків. Класифікація варіантів художнього перекладу.					
Тема 4. Перекладознавство і літературна компаративістика: взаємопов'язаність і взаємодія. Основні типи і форми літературних взаємин. Генетико-контактні зв'язки і типологічні спільності у розвитку літератури.	Практичне заняття/дискусія	2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 12, 13, 15, 16, 19, 20, 21.	2 Опрацювання наукових статей	5	Протягом семестру
Тема 5. Художній переклад як форма міжлітературних	Практичне заняття/дискусія	2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 12, 13, 15, 16, 19, 20, 21.	2 Опрацювання наукових джерел, підготовка	5	Протягом семестру

взаємин. Історичні види і форми перекладів. Перекладна література у давньоукра- їнському письменстві й освіті. Давньоук- раїнська література як складова загально- європейської «риторичної епохи».			рефератів- доповідей.		
Тема 6. Критика перекладу. Перекла- дацька спадщина Г.Сковоро- ди. Г.Сковоро- да як теоретик перекладу.	Практичне заняття/диск у-сія	1, 8, 14, 22, 23.	2 Опрацю- вання наукових джерел, підготовка рефератів- доповідей.	5	Протягом семестру
Тема 7. Українська перекладаць- ка школа XIX-XX ст. Українські традиції художнього перекладу XIX ст.	Практичне заняття/диск у-сія	10, 11, 12, 13, 17, 18, 21.	2 Опрацю- вання наукових статей, підготовка доповідей	5	Протягом семестру
Тема 8. Класична	Практичне заняття/диск	10, 11, 12, 13, 17, 18, 21.	2 Опрацю-	5	Протягом семестру

школа українського художнього перекладу.	у-сія		вання наукових джерел, підготовка рефератів-довідей.		
Тема 9. Контрольна (тестова) робота за всіма темами лекційних і практичних занять	Контрольна робота	1-23.	2	10	Протягом семестру

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	100 балів
Вимоги до письмової роботи	Концептуально конкретне й емпірично верифіковане висвітлення питань
Практичні заняття	Оцінюються за десятибальною системою
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання усіх запланованих програмою дисципліни форм навчальної роботи, які підлягають контрольному оцінюванню. Мінімальна кількість балів для отримання заліку – 50 б.

7. Політика курсу

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення 1 і Положення 2

8. Рекомендована література

1. Баглай Й.О. Г.С.Сковорода – теоретик перекладу / Йосип Олексійович Баглай // Українське літературознавство. Вип. 19. Львів. 1973. С. 87-92.
2. Будний В.В. Порівняльне літературознавство: підруч. / В.В.Будний, М.М.Ільницький. К. : Вид. «Києво-Могилянська академія». 2008. 430 с.
3. Грицик Л.В. Українська компаративістика: концептуальні проєкції / Л.В.Грицик. Донецьк : Юго-Восток. 2010. 297 с.
4. Денисова Т.Н. Наука «компаративістика» в сучасному трактуванні / Т.Н.Денисова // Літературна компаративістика. Вип. I. К. : ПЦ «Фоліант». 2005. С.10-26.
5. Зорівчак Р. Реалія і переклад / Роксолана Зорівчак. Львів : Вид-во при Львів. ун-ті. 1989. 216 с.
6. Кияк Т.Р. Теорія і практика перекладу (нім. Мова) / Т.Р.Кияк, А.М.Науменко, О.Д.Огуй. Вінниця : Нова книга. 2006. 592 с.
7. Коломієць Л.В. Забуті перекладачі 1920-1930-х років: Олекса Варавва, Микола Іванов, Іван Кулик, Люціана Піонтек, Дмитро та Марія Лисиченки, Євген Касяненко, Ганна Касяненко, Ганна та Петро Чикаленки, Варвара Чередниченко / Л.В.Коломієць // Наукові записки.

- Випуск 104 (1). Серія: Філологічні наук (мовознавство). Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В.Винниченка. 2012. 482 с.
8. Коломієць Л.В. Масштаби перекладацької діяльності українських літераторів 1920-1930-х років (на матеріалі перекладів з англійської) / Л.В.Коломієць // Літературознавчі студії: Збірник наукових праць. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго. 2011. Вип. 33. 624 с. (Бібліотека Інституту філології). С.224-232.
  9. Коломієць Л.В. Концептуально-методологічні засади сучасного українського поетичного перекладу / Лада Володимирівна Коломієць. К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет». 2004. 522 с.
  10. Коломієць Л.В. Перекладознавчі семінари: актуальні теоретичні концепції та моделі аналізу поетичного перекладу: навчальний посібник /Л.В.Коломієць. К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет». 2011. 527 с.
  11. Лановик М. Теорія відносності художнього перекладу: літературознавчі проєкції / Мар'яна Лановик. Тернопіль : ТНПУ. 2006. 470 с.
  12. Літературознавча компаративістика : [навч. посібн. / ред. Р.Т.Гром'як, І.В.Папуша]. Тернопіль : ТДПУ. 2002. 234 с.
  13. Матвійшин В.Г. Зарубіжна література в перекладах українських письменників XIX-XX ст.. /В.Г.Матвійшин // Зарубіжна література в навчальних закладах. 2004. № 3. С.2-10.
  14. Москаленко М. Нариси з історії українського перекладу / М.Москаленко // Всесвіт. 2006. № 1-2. С.172-190.
  15. Наливайко Д. Стан і завдання українського порівняльного літературознавства / Дмитро Наливайко // Літературознавство : [матеріали 4 конгр. міжнар. асоціації українців]. К. : Обереги. Кн. 2. 2000. С. 42-50.
  16. Наливайко Д. Теорія літератури й компаративістика / Дмитро Наливайко. К. : Києво-Могилянська академія. 2006. 347 с.
  17. Содомора А. Українське перекладознавство на межі XXI століття / А.Содомора // Слово і час. 1998. № 8. С.16-18.
  18. Шевчук Т.С. На перехресті епох: антична література у творчості Григорія Сковороди / Тетяна Станіславівна Шевчук. Ізмаїл : СМІЛ. 2010. 360 с.
  19. Шевчук Т.С. Перекладацькі вправи Г.Сковороди за мотивами «Енеїди» Вергілія / Тетяна Станіславівна Шевчук // Наукові записки. Серія: Літературознавство [За ред. проф. М.Ткачука]. Тернопіль : ТНПУ. 2010. Вип. 29. С.224-233.

Викладач: к.ф.н., доц. Тереховська О. В.